

સૌરાષ્ટ્ર આજતક

વાયુ પ્રદૂષણ સામે લડવા માટે, રાજ્યોએ આખું વર્ષ સક્રિય રહેવાનો નિર્ણય લીધો

દિલ્હી અને એનસીઆરના તમામ રાજ્યોએ વાયુ પ્રદૂષણનો સામનો કરવા માટે આખું વર્ષ સક્રિય રહેવાનો નિર્ણય લીધો છે તે આવકાર્ય છે. આનાથી સકારાત્મક પરિણામો મળવા જોઈએ, પરંતુ આ ત્યારે જ શક્ય બનશે જો દિલ્હી અને ઢાંચના રાજ્યો વર્ષભર વાયુ પ્રદૂષણને કાબુમાં લેવા માટે ખરેખર પ્રયાસ કરે. આ જરૂરિયાતને હવે સુધી કેમ ઓળખવામાં આવી નથી તે સમજવું મુશ્કેલ છે.

હાલની પરિસ્થિતિ એવી છે કે જ્યારે વાયુ પ્રદૂષણ વધે છે, ત્યારે વ્યક્તિગત રાજ્યો પોતાના સ્તરે તેને સંબોધવા માટે પગલાં લે છે. આ કાર્યવાહી બિનઅસરકારક રહે છે. એ કોઈ રહસ્ય નથી કે દિલ્હી અને એનસીઆર હાલમાં વાયુ પ્રદૂષણથી પીડાય છે, અને તેનો સામનો કરવા માટે જે પણ પગલાં લેવામાં આવી રહ્યા છે તે અપૂરતા સાબિત થઈ રહ્યા છે.

વાયુ પ્રદૂષણની ગંભીર પરિસ્થિતિ વચ્ચે, દિલ્હી અને એનસીઆર રાજ્યોએ હવાની ગુણવત્તાનું સંચાલન કરવા માટે વર્ષભર પ્રદૂષણ વિરોધી પગલાં પર કામ કરવા માટે કેન્દ્રીય પર્યાવરણ અને વન મંત્રાલય અને વાયુ ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપન આયોગને તેમની યોજના સુપરત કરી છે. આ યોજના હેઠળ, બધા રાજ્યો ૧૫ બન્યુઆરીથી વાયુ પ્રદૂષણને નિયંત્રિત કરવા માટે કામ શરૂ કરશે, જે આખું વર્ષ ચાલુ રહેશે.

સારા સમાચાર એ છે કે આ પ્રયાસોની દર મહિને સમીક્ષા કરવામાં આવશે. આ બંધુ હોવા છતાં, પ્રશ્ન એ રહે છે કે શા માટે ફક્ત દિલ્હી અને તેના પડોશી રાજ્યો વાયુ પ્રદૂષણને સંબોધવા માટે આગળ આવી રહ્યા છે? આ એક એવી બાબત છે જે દરેક રાજ્ય અને ખાસ કરીને ઉત્તર ભારતના બધા રાજ્યોએ કરવી જોઈએ.

વાયુ પ્રદૂષણ હવે ફક્ત દિલ્હી-એનસીઆર પૂરતી જ મર્યાદિત નથી, ભલે તેની વારંવાર ચર્ચા થાય છે. સત્ય એ છે કે ઉત્તર ભારતના લગભગ બધા રાજ્યો શિયાળા દરમિયાન વાયુ પ્રદૂષણનો અનુભવ કરી રહ્યા છે. આ જ કારણ છે કે ભારત હવે સૌથી વધુ વાયુ પ્રદૂષણ ધરાવતા દેશોમાંનો એક માનવામાં આવે છે. કેન્દ્રીય વન અને પર્યાવરણ મંત્રાલય માટે બધા રાજ્યોને વર્ષભર વાયુ પ્રદૂષણ નિયંત્રણ યોજના પર કામ કરવા વિનંતી કરવી યોગ્ય રહેશે.

હાલમાં, એ કહેવું મુશ્કેલ છે કે દિલ્હી અને એનસીઆર રાજ્યો દ્વારા વાયુ પ્રદૂષણ સામે લડવા માટે કરવામાં આવેલા ૧૨ મહિનાના પ્રયાસોના પરિણામો ક્યારે દેખાશે. જો કે, એ સમજવું જોઈએ કે વાયુ પ્રદૂષણ ત્યારે જ નાબૂદ થશે જ્યારે સામાન્ય જનતા તેનાથી વાકેફ હશે અને યોગદાન આપવા તૈયાર હશે.

લોકોએ તેમના પ્રતિનિધિઓ પર જીવલેલા વાયુ પ્રદૂષણના મુદ્દાને ગંભીરતાથી લેવા દબાવ કરવું જોઈએ. તેમણે મ્યુનિસિપલ સંસ્થાઓ પર પણ દબાવ કરવું જોઈએ, જે વાયુ પ્રદૂષણના સ્થાનિક કારણોને સંબોધવામાં નિષ્ફળ રહી છે.

"અષ્ટવિનાયક યાત્રા ભગવાન ગણેશના ઉપાસનાથી પરીક્ષણમાં પરિવર્તિત થવાની સફરને દર્શાવે છે": સોની સભના ગણેશ કાર્તિકેયના નિર્માતા અનિરુદ્ધ પાઠક

સોની સભની પૌરાણિક ગાથા ગાથા શિવ પરિવાર કી - ગણેશ કાર્તિકેય દર્શકોને મોહિત કરે છે કારણ કે તે ભગવાન ગણેશ (નિર્ણય સમાધિયા) ની દિવ્ય યાત્રાને ઉજાગર કરે છે કારણ કે આ શો દર્શકોને પવિત્ર અષ્ટવિનાયક યાત્રા પર લઈ જાય છે. આ એપિસોડમાં અષ્ટવિનાયક મંદિરો અને ભગવાન ગણેશના વિવિધ સ્વરૂપો પાછળની સદીઓ જૂની દંતકથાઓ પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે.

આ વિગ્ન ના કેન્દ્રમાં સર્જક અનિરુદ્ધ પાઠક છે, જે અષ્ટવિનાયકોની વાતને સ્ક્રીન પર લાવવા પાછળની પ્રેરણા શેર કરે છે અને તે શા માટે માને છે કે આ દેવી વાર્તાઓ આજના પ્રેક્ષકો સાથે એટલી મજબૂત રીતે પડશે પાડે છે?

૧. ગણેશ કાર્તિકેયમાં આ તબક્કે અષ્ટવિનાયક કથા રજૂ કરવા માટે તમને શેમાંથી પ્રેરણા મળી? વાર્તાના આ તબક્કે, ભગવાન ગણેશ રક્ષણથી આગળ વધીને જવાબદારીમાં આગળ વધવા માટે તૈયાર છે. અષ્ટવિનાયક યાત્રા પૂજાથી પરીક્ષણ સુધીના કુદરતી સંક્રમણનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. તે કથાને ઉજવાથી સ્વ-શોધ તરફ લઈ જાય છે, જે પ્રવાસને વધુ આંતરિક અને પરિવર્તનશીલ બનાવે છે.

૨. શોમાં ભગવાન ગણેશના વિકાસ અને દેવી હેતુ માટે આ ટ્રેક કેવી રીતે અભિન્ન છે? અષ્ટવિનાયકનું દરેક સ્વરૂપ ભગવાન ગણેશનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે જે મનુષ્યની કેટલીક મૂળભૂત નબળાઈઓને સંબોધિત કરે છે, પછી ભલે તે અહંકાર, ભય, જોડાણ અથવા અતિરેક હોય. આ પડકારોનો ઉકેલ

અનિરુદ્ધ પાઠક

લાવીને, તે ફક્ત બીજાઓ માટેના અવરોધોને દૂર કરતા નથી; પરંતુ તે આમ કરવા પાછળની ભાવનાત્મક કિંમત અને દયાને પણ સમજે છે. આ રીતે શાણપણ પ્રાપ્ત થાય છે, વારસામાં નથી મળતી.

૩. આ સદીઓ જૂની વાર્તાઓને જીવંત કરવામાં સંશોધન પ્રક્રિયા કેવી હતી? અમારા સંશોધનમાં પૌરાણિક ગ્રંથો, પ્રાદેશિક લોકકથાઓ, મંદિરની પરંપરાઓ અને અષ્ટવિનાયક મંદિરો સાથે સંકળાયેલા મૌખિક વર્ણનોનો ઉલ્લેખ અભ્યાસ સામેલ હતો. ટેકસ્ટની ચોકસાઈ ઉપરાંત, અમારા ધ્યાન દરેક દંતકથા, તેની

દાશનિક ઉદ્ભવ અને સામાજિક સુસંગતતા પાછળનું કારણ સમજવા અને આજના પ્રેક્ષકો માટે તે અર્થનું ભાષાંતર કરવા પર હતું. ડ. શુ. કોઈ ઓછી જાણીતી દંતકથાઓ અથવા વિગતો તમે ખાસ કરીને પ્રેક્ષકોને જણાવવા માટે ઉલ્લાહિત હતા? ભગવાન ગણેશ ૩૮ નામો અને સ્વરૂપો સાથે સંકળાયેલા છે, દરેકની પોતાની રસપ્રદ વાર્તા અને દાશનિક મહત્ત્વ છે. આમાંની ઘણી કથાઓ પ્રમાણમાં ઓછી જાણીતી છે, અને અમે આ સફર દ્વારા આ શક્તિશાળી, ખારીક કથાઓને મોખરે લાવવા માટે સમાનપણે કામ કરી રહ્યા છીએ.

મહાકાલની ભક્તિમાં ડૂબેલી શિલ્પા શેઠી તેની બહેન સાથે ઉજ્જૈનમાં દર્શન કરવા પહોંચી

બોલીવુડ અભિનેત્રી શિલ્પા શેઠી, તેની બહેન શમિતા શેઠી સાથે, ઉજ્જૈનના મહાકાલેશ્વર મંદિરમાં ગઈ હતી, જ્યાં તેઓએ મહાકાલેશ્વર જ્યોતિર્લિંગની પવિત્ર આરતીમાં ભાગ લીધો હતો. બંને બહેનો શનિવારે મોડી સાંજે પહોંચી હતી અને પરંપરા મુજબ, પ્રાર્થના કરી અને આશીર્વાદ મેળવ્યા હતા. આરતી સમારોહ દરમિયાન તેઓએ ભગવાન મહાકાલના દર્શન પણ કર્યા હતા. શિલ્પા અને શમિતા ભક્તિમાં ડૂબી ગયા હતા કારણ કે તેઓએ ઊંડા શ્રદ્ધાથી આરતી જોઈ હતી. તેઓએ આ પ્રસંગ માટે પરંપરાગત પોશાક પહેર્યો હતો. પોતાના અનુભવ વિશે બોલતા, "ધડકન" સ્ટાર શિલ્પા શેઠીએ કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરી અને મુલાકાતને ખાસ ગણાવી, કહ્યું કે તે ટૂંક સમયમાં પાછા ફરવાની આશા રાખે છે. તેણીએ કહ્યું, "લોકો અહીં પોતાની મેળે આવતા નથી, પરંતુ મહાકાલ પોતે અમને બોલાવે છે. એવું લાગે છે કે અમને આખરે અમારું આમંત્રણ મળ્યું છે. તે એક અનોખો અનુભવ હતો, અને તે પહેલી વાર હતું જ્યારે મેં શયન આરતીમાં ભાગ લીધો હતો. તે ખૂબ જ સારી રીતે આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. હું ફરીથી આવવા માંગું છું."

ભગવાન શિવની સમર્પિત ભક્ત શમિતા શેઠીએ

શિલ્પા શેઠી અને તેની બહેન શમિતા શેઠી

વિરાટ કોહલીએ ૭૧મી વખત સિદ્ધિ હાંસલ કરી, હવે તે સચિન તેંડુલકરના વિશ્વ રેકોર્ડથી માત્ર પગલાં દૂર

વિરાટ વિરુદ્ધ સચિન રેકોર્ડ: વડોદરામાં રમાયેલી ન્યૂઝીલેન્ડ સામેની પ્રથમ વનડેમાં વિરાટ કોહલી ભારતનો વિજયી હીરો હતા. ૩૦૧ રનના લક્ષ્યનો પીછો કરતા, કોહલી ફક્ત ૭ રનથી સદી ચૂકી ગયો. જોકે, તેણે ૯૩ રનની શાનદાર ધર્મિંગ સાથે ભારતની જીતમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી. ચેંગ માસ્ટર કોહલી આ મેચની શરૂઆતથી જ શાનદાર ફોર્મમાં દેખાઈ રહ્યો હતો. આ સમયગાળા દરમિયાન, તેણે કેપ્ટન શુભમન ગિલ સાથે બીજી વિકેટ માટે ૧૯૮ રનની ભાગીદારી કરી અને શ્રેયસ ઝેયર સાથે ત્રીજી વિકેટ માટે ૭૭ રન ભેગાં. વિરાટ કોહલીને તેના ઉત્કૃષ્ટ પ્રદર્શન માટે પ્લેયર ઓફ ધ મેચનો એવોર્ડ મળ્યો. આ વિરાટ કોહલીનો તેની વનડે કારકિર્દીમાં ૪૫મો પ્લેયર ઓફ ધ મેચ એવોર્ડ હતો અને આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં તેનો ૭૫મો હતો. આ પછી, વિરાટ હવે સચિનના બીજા વિશ્વ રેકોર્ડ પર નજર રાખે છે. તેણે હવે તે રેકોર્ડ તરફ આગળ વધવાનું શરૂ કર્યું છે. આ રેકોર્ડ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં સૌથી વધુ વખત પ્લેયર ઓફ ધ મેચ એવોર્ડ જીતવાનો છે. આ રેકોર્ડ હાલમાં સચિન તેંડુલકરના નામે છે. તેણે આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં ૭૬ વખત

વિરાટ કોહલી

રોહિત શર્મા વનડે ક્રિકેટ ઇતિહાસમાં સૌથી વધુ છગ્ગા મારનાર ઓપનર બન્યો

રોહિત શર્મા સિક્સર: રોહિત શર્મા વિસ્ફોટક બેટિંગનો માસ્ટર છે અને માત્ર થોડા બોલમાં મેચનો માર્ગ બદલવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ન્યૂઝીલેન્ડ સામેની પહેલી વનડેમાં, તેણે મજબૂત શરૂઆત કરી, પરંતુ બાદમાં તેની ધર્મિંગ લંબાવવામાં નિષ્ફળ ગયો અને પેવેલિયન પાછો ફર્યો. તેમ છતાં, તેણે આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં એક મહત્વપૂર્ણ રેકોર્ડ બનાવ્યો છે. ભારતીય ટીમ માટે રોહિત શર્માએ પ્રથમ વનડેમાં ૨૬ રનની ધર્મિંગ રમી, જેમાં બે છગ્ગા અને ત્રણ ચોગ્ગા ફટકાર્યા. કાયલ જેમિસનના બોલ પર મોટો સ્ટ્રોક મારવાનો પ્રયાસ કરતી વખતે, તે કિવી

રોહિત શર્મા

વનડે ક્રિકેટ ઇતિહાસમાં સૌથી વધુ છગ્ગા મારનાર ઓપનર બન્યો છે, જેણે ક્રિકેટ ગેમનો રેકોર્ડ તોડ્યો છે. રોહિત હવે વનડે ક્રિકેટમાં ઓપનર તરીકે ૩૨૯ છગ્ગા ફટકારી ચૂક્યો છે, જ્યારે ગેમલે વનડે ક્રિકેટમાં ઓપનર તરીકે ૩૨૮ છગ્ગા ફટકાર્યા હતા. રોહિત શર્માએ ૨૦૦૭ માં વનડે ડેબ્યૂ કર્યું હતું અને શરૂઆતમાં તે સારું પ્રદર્શન કરી શક્યો ન હતો, પરંતુ ત્યારબાદ મહેન્દ્ર સિંઘ ધોનીએ તેને ધર્મિંગસની શરૂઆત માટે પ્રમોટ કર્યો, અને ત્યારથી તેણે પાછળ વળીને બેઠ્યું નથી. તેણે ૨૮૦ વનડે મેચોમાં કુલ ૧૧,૫૪૨ રન બનાવ્યા છે, જેમાં ૩૩ સદી અને ૬૧ અડધી સદીનો સમાવેશ થાય છે.

'ક્યૂંકી સાસ ભી કભી બહુ થી' એ રેકોર્ડ બનાવ્યો, ૨,૦૦૦ એપિસોડ પૂરા કર્યા; એકતા કપૂરે ખુશી વહેંચી

લોકપ્રિય સીરિયલ 'ક્યૂંકી સાસ ભી કભી બહુ થી'ની બીજી સીઝનને દર્શકો દ્વારા ખૂબ પસંદ કરવામાં આવી રહી છે. દરમિયાન, તેણે એક નવો રેકોર્ડ બનાવ્યો છે. મૂળ રૂપે ૨૦૦૦ માં શરૂ થયેલા આ શોએ હવે ૭૫૨ એપિસોડ પૂર્ણ કર્યા છે. આખી ટીમે ઉજવાઈ કરી. શોના નિર્માતા, એકતા કપૂરે પણ સોશિયલ મીડિયા પર એક પોસ્ટ શેર કરીને પોતાની ખુશી વ્યક્ત કરી. એકતા કપૂરે તેના સત્તાવાર ઇન્સ્ટાગ્રામ એકાઉન્ટ પર એક વિડિઓ શેર કર્યો. તેણીએ શોની શરૂઆતથી તેની બીજી સીઝન સુધીની સફરના ક્ષણો દર્શાવ્યા. તેણીએ કેશન આચ્યું, "૨૦૦૦ એપિસોડ પૂર્ણ કરવામાં અમને ૨૫ વર્ષ લાગ્યા! ફક્ત આ સીમારિહ્નની ઉજવણી કરવા માટે, અમે ૨૫ વર્ષ જૂના શોને પાછો લાવવાનું

નક્કી કર્યું. તમારા બધાનો ખાસ કરીને મા, અમર ઉપાધ્યાય, સ્મૃતિ ઈરાની, રાજુભાઈ, તનુ, અનંતિકા, શિલ્પા, વરુણ, પ્રભજોત, શ્વેતા, દીરજ અને બાબાજીનો આભાર. ઉપરાંત, 'ક્યૂંકી...' ની આખી ટીમનો આભાર." જાહેરાત એકતા કપૂરે આગળ લખ્યું, "હું સ્ટાર પરિવારના દરેકનો આભાર માનવા માંગું છું. ઉદય સર, કેવિન સર, સુમન્યો, દીપક, અજય અને આખી સ્ટાર ટીમ. આ શો માટે આ એક ટૂંકી સફર રહી છે... અમે તે રીતે ઘણું હતા, પરંતુ... અમે આ ૨૦૦૦ એપિસોડને આગળ લંબાવ્યો છે. થોડા વધુ એપિસોડ માટે. પ્રેમ બદલ આભાર. હું હંમેશા તમારા બધાનો આભારી રહીશ. જય માતા દી. જય શ્રી કૃષ્ણ, જય

બાબાજી" આ સિરિયલની આખી ટીમે શોના ૨૦૦૦ એપિસોડ પૂર્ણ થયાની ઉજવણી સાથે કરી હતી. અભિનેતા અમર ઉપાધ્યાય (મિહિર વિરાણી) એ તેની ઇન્સ્ટાગ્રામ સ્ટોરી પર આની ઝલક શેર કરી હતી. 'ક્યૂંકી...' ની બીજી સીઝનની વાર્તા વિશે આ વાત કરીએ તો, નોંધવાને કારણે તુલસી અને મિહિર દૂર થઈ ગયા હતા. જોકે, તુલસી ફરી એકવાર મિહિરની સામે આવી ગઈ છે. વિરાણી પરિવારનો વ્યવસાય ખોટમાં છે અને શાંતિ નિકેતન સંકટમાં છે. એ જોવું રસપ્રદ રહેશે કે શું તુલસી તેના પરિવારને મુશ્કેલીમાંથી બચાવશે? શું તુલસી અને મિહિર ફરી એક થશે? આ પ્રશ્નોના જવાબો આગામી એપિસોડમાં સ્પષ્ટ થશે.

ભારતમાં શહેરી પ્રદૂષણ નિવારવા માટે વૈજ્ઞાનિક સિસ્ટમ નો પ્રારંભ

આજે ભારત એક વિકાસશીલ રાષ્ટ્ર તરીકે વિશ્વસ્તરે ભલે પોતાની છાપ છોડી રહ્યું હોય, પરંતુ તેના મહાનગરો અને નાના-મોટા શહેરો એક ગંભીર અને અદ્રશ્ય દુશ્મન સામે ઝઝૂમી રહ્યા છે—તે છે વાયુ પ્રદૂષણ. આ સમસ્યાના સમાધાન માટે સરકાર દ્વારા પગલા લેવામાં આવી રહ્યા છે

દિલ્હી જેવા મહાનગરમાં પ્રદૂષણ નિવારવા માટે પોલ્યુશન કંટ્રોલ માટે ટાવર ઉભા કરવામાં આવી રહ્યા છે જે વચન આધુનિક પદ્ધતિથી કાર્બન ડાયોક્સાઇડ નું શોષણ કરીને પ્રદૂષણ નિવારે છે. આ ઉપરાંત આર્ટિફિશિયલ રેઇન અને પાણીના છંટકાવનો સહારો લેવામાં આવી રહ્યો છે. આ ઓટોમોબાઇલ પોલ્યુશન અટકાવવા માટે ઇલેક્ટ્રિક અને સીએનજ ચાર્જીંગ વાહનો ને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવી રહ્યું છે. દિલ્હી, મુંબઈ, કોલકાતા, ચેન્નઈ અને અમદાવાદ જેવા મોટા શહેરોથી લઈને અન્ય શહેરોની ગીચ વસ્તી વાળા વિસ્તારોમાં હવાની ગુણવત્તા સતત ચિંતાનો વિષય બન્યો છે. આ પ્રદૂષણ માત્ર પર્યાવરણને જ નહીં, પરંતુ લાખો નાગરિકોના સ્વાસ્થ્ય અને ધોળકાને પણ બેખાતમાં મૂકી રહ્યું છે. ઉદ્યોગોના ધુમાડા, મકાન નિર્માણ કાર્યની ઘૂળ,

વાહનોનો અવિરત ધુમાડો અને બાયોમાસ સળગાવવાથી પેદા થતા ઝેરી કણોએ આપણા શહેરો આકાશને ધૂંધળું બનાવી દીધું છે. આ પ્રદૂષકો ફેફસાંના રોગો, હૃદયની સમસ્યાઓ અને અન્ય ગંભીર બીમારીઓ માટે સીધી રીતે જવાબદાર છે, જેના કારણે સરેરાશ આયુષ્ય ઘટી રહ્યું છે અને આરોગ્ય ખર્ચમાં વધારો થઈ રહ્યો છે. વિકાસની આ દોડમાં આપણે જે કિંમત ચૂકવી રહ્યા છીએ, તે હકીકતમાં આપણા ભવિષ્યને ધૂંધળું કરી રહી છે. આ સમસ્યાનું મૂળ માત્ર ઔદ્યોગિકીકરણ માં જ નથી, પરંતુ વસ્તી વધારો, નબળું શહેરી આયોજન અને પર્યાવરણીય નિયમોનું અપૂરતું અમલ પણ તેમાં મોટો ભાગ ભજવે છે. ભારતીય શહેરોમાં જોવા મળતું આ પ્રદૂષણ એક જટિલ સમસ્યા છે જેને ઉકેલવા માટે સરકાર, ઉદ્યોગો અને દરેક નાગરિકના સહિયારા પ્રયાસોની તાતી જરૂર છે.

સ્ત્રાઓ પરનો રાક્ષસ ભારતીય શહેરોમાં વાયુ પ્રદૂષણના મુખ્ય સ્ત્રોતોમાંનો એક સ્ત્રોત છે ઓટોમોબાઇલ ક્ષેત્ર. છેલ્લા બે દાયકામાં વ્યક્તિગત વાહનોની માલિકીમાં થયેલા જબરદસ્ત વધારાને કારણે સ્ટ્રાઓ પર ધુમાડાના પોટેન્શિયલ ફેલાઈ રહ્યા છે, જે શહેરી હવાની ગુણવત્તાને સતત બગાડી રહ્યા છે. ખાસ કરીને જૂના ડીઝલ એન્જિનવાળા વાહનો અને ઓછી કાર્યક્ષમતાવાળા ડિયુઝીય વાહનોમાંથી નીકળતા નાઇટ્રોજન ઓક્સાઇડ, કાર્બન મોનોક્સાઇડ, હાઇડ્રોકાર્બન અને સૌથી ખતરનાક એવા સૂક્ષ્મ કણો (PM2.5 અને PM10) હવામાં ભળી રહ્યા છે. આ ઝેરી તત્ત્વો માત્ર વાતાવરણને જ નહીં, પરંતુ શહેરી વિકાસોમાં સાથે જ વાયુ પ્રદૂષણનું સ્તર આસમાને પહોંચી જાય છે, અને આ સ્થિતિ માટે પંજાબ અને હરિયાણામાં ખેતી પછી ડાંગરના અવશેષો સળગાવવાની પ્રથા એક મુખ્ય કારણ છે. આ 'પરાણી સળગાવવાની' પ્રવૃત્તિ એક

પરંપરાગત રીત છે જેમાં ખેડૂતો આગામી ઘઉંના પાક માટે ખેતરોને ઝડપથી તૈયાર કરવા માટે ડાંગરના કચરાને બાળી નાખે છે. આ ખુલ્લી આગમાંથી નીકળતો ગાદ ધુમાડો અને રાખ ઉત્તર-પશ્ચિમના પવનો સાથે દિલ્હી-એનસીઆર ક્ષેત્ર તરફ વહે છે, જ્યાં તે શહેરના અન્ય પ્રદૂષકો સાથે મળીને એક ઝેરી સ્મોગનું નિર્માણ કરે છે. આ સ્મોગ એટલો ગાદ હોય છે કે તે સૂર્યપ્રકાશને પણ અવરોધે છે અને લાખો લોકોને શ્વાસ લેવામાં તકલીફ પડે છે, વિઝિબિલિટી ઘટી જાય છે અને જાહેર સ્વાસ્થ્ય કટોકટી સર્જાય છે. કાયદાકીય પ્રતિબંધો અને સંડોવેલા છતાં, પરાણી બાળવાની સમસ્યા ચાલુ રહે છે કારણ કે ખેડૂતો પાસે વૈકલ્પિક, સસ્તા અને ઝડપી ઉકેલોનો અભાવ છે. આ સમસ્યાના ઉકેલ માટે ખેડૂતોને કચરો ન સળગાવવા માટે પ્રોત્સાહન આપવું, સબસિડી પર આધુનિક મશીનરી પૂરી પાડવી અને કૃષિ કચરાનો ઉપયોગ ઊર્ણ

ઉપાદાન જેવા અન્ય આર્થિક હેતુઓ માટે થાય તેવા પ્રયત્નો કરવા અનિવાર્ય છે. જ્યાં સુધી આ બે રાજ્યોમાં આ પ્રથા સંપૂર્ણપણે બંધ નહીં થાય, ત્યાં સુધી દિલ્હીની હવાની ગુણવત્તામાં કાયમી સુધારો લાવવો લગભગ અશક્ય છે. ?? અમદાવાદનું પ્રદૂષણ: ઔદ્યોગિક અને શહેરી વિકાસની કિંમત ગુજરાતનું આર્થિક કેન્દ્ર અને ઝડપથી વિકસતું મહાનગર અમદાવાદ પણ વાયુ પ્રદૂષણની ગંભીર સમસ્યાથી મુક્ત નથી. અમદાવાદમાં પ્રદૂષણના મુખ્ય સ્ત્રોતોમાં ઔદ્યોગિક પ્રવૃત્તિઓ, ખાસ કરીને કાપડ ઉદ્યોગો, રસાયણ ફેક્ટરીઓ અને પાવર પ્લાન્ટ્સમાંથી થતું ઉત્સર્જન, તેમજ શહેરી માળખાકીય વિકાસના નિર્માણ કાર્યોની ઘૂળનો સમાવેશ થાય છે.

ઔદ્યોગિક ધુમાડો અને ઉત્સર્જન: અમદાવાદની આસપાસના ઔદ્યોગિક વિસ્તારો,

જેમ કે ઓટવ, વટવા અને નરોડામાંથી નીકળતો ધુમાડો હવામાં સંકટ ડાયોક્સાઇડ અને નાઇટ્રોજન ડાયોક્સાઇડ જેવા હાનિકારક વાયુઓનું પ્રમાણ વધારે છે. ખાસ કરીને નાના અને અનિયંત્રિત ઉદ્યોગોમાં પ્રદૂષણ નિયંત્રણ ઘોરણોનું પાલન ન થવાથી સમસ્યા વધુ વકરે છે. ટ્રાફિક અને વાહનવ્યવહારનો બોજ: દિલ્હીની જેમ, અમદાવાદમાં પણ ખાનગી વાહનોની વધતી સંખ્યાને કારણે ટ્રાફિકનું પ્રદૂષણ ચિંતાજનક સ્તરે પહોંચ્યું છે. શહેરના મુખ્ય માર્ગો પર હરિયાણા ટેકનોલોજીને વાહનોમાંથી નીકળતા સૂક્ષ્મ કણો હવાની ગુણવત્તા ઇન્ક્રીસ (છોટી)ને નિયમિતપણે 'ખરાબ' અથવા 'ખૂબ જ ખરાબ' શ્રેણીમાં ઘડકે છે.

નિર્માણ કાર્યોની ઘૂળ અને કચરાનું વ્યવસ્થાપન: મેટ્રો પ્રોજેક્ટ્સ અને અન્ય વિકાસલક્ષી બાંધકામ પ્રવૃત્તિઓથી પેદા થતી ઘૂળ પ્રદૂષણમાં મોટો ફાળો આપે છે. આ ઉપરાંત, કચરાના

?? ઓટોમોબાઇલ પ્રદૂષણ: દિલ્હીની કટોકટી, ઓટોમોબાઇલની બેફામ વૃદ્ધિ, કૃષિ કચરાનું દહન અને અમદાવાદ જેવા શહેરોના ઔદ્યોગિકીકરણના પડકારો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે ભારતને તાત્કાલિક અને વ્યાપક નીતિગત સુધારાની જરૂર છે. આ માટે હરિયાણા ટેકનોલોજીને વાહનોમાંથી નીકળતા સૂક્ષ્મ કણો હવાની ગુણવત્તા ઇન્ક્રીસ (છોટી)ને નિયમિતપણે 'ખરાબ' અથવા 'ખૂબ જ ખરાબ' શ્રેણીમાં ઘડકે છે. નિર્માણ કાર્યોની ઘૂળ અને કચરાનું વ્યવસ્થાપન: મેટ્રો પ્રોજેક્ટ્સ અને અન્ય વિકાસલક્ષી બાંધકામ પ્રવૃત્તિઓથી પેદા થતી ઘૂળ પ્રદૂષણમાં મોટો ફાળો આપે છે. આ ઉપરાંત, કચરાના